

PROVINCIALE GRONINGER MOLENCOMMISSIE

Eendrachtskade 2

~~SECTOR STRAAT 2~~

TELEFOON ~~050-164808~~ 050-164808

ONDERWERP :

weer in werking stellen
van de gerestaureerde
windkorenmolen De Leeuw
te Oldehove.

AAN:

de leden van de Provinciale
Groninger Molencommissie.

GRONINGEN, 8 september 1976.

Mijne Heren,

Gaarne geef ik aan u door dat het gemeentebestuur van Oldehove de Provinciale Groninger Molencommissie uitnodigt tot het bijwonen van het officieel weer in werking stellen van de gerestaureerde windkorenmolen De Leeuw te Oldehove.

Onderstaand treft u nadere gegevens aan.

Indien u ook de Molencommissie zult vertegenwoordigen zal ik dit doorgeven aan de gemeente.

Hoogachtend,
de secretaris;

B. Jongasma

*Van de Molencommissie
waren aanwezig:*

*H. Doedens
G. J. D. Hilarius
B. Jongasma (+ Afie + Paul)
B. van der Veen Can, die echter in
de eerste plaats de ver. D.H.M.
vertegenwoordigde,
W.O. Bakker*

Dit is voor u een vertrouwd beeld, maar ook voor vele anderen. Oldehove: het dorp met zijn twee molens en zijn zadeldaktoren. Deze monumenten geven inderdaad aan Oldehove het zo herkenbare silhouet, dat bovendien met de overige bebouwing verhoogd in het wijde Groninger landschap ligt. Deze verhoging danken we niet - zoals gebruikelijk in het kustgebied - aan een wierde, maar - zo lezen we in de wat vergeelde Prisma-toeristengids voor Groningen - Friesland - Drenthe van Kl. Sierksma - aan een hoog opgeslibde kwelderrug.

Uiteraard lezen we in die gids ook van de beide dorpskorenmolens: de AEOLUS van 1846 en DE LEEUW van 1855. Van DE LEEUW wordt gemeld: „gerestaureerd 1961-'62 en genoemd als de fraaiste van Nederland”.

Op deze „open monumentendag” van 7 december 1974 richt Oldehove zijn aandacht op zijn gerestaureerde of in restauratie zijnde monumenten, dus ook op de molen DE LEEUW, die nu een grote restauratie ondergaat.

Inderdaad was het lange tijd zo, dat deze molen belist niet meer thuis hoorde in „de fraaiste van Nederland”. Daarvoor moeten we terug naar de tijd dat de heer M. Bok de molenaar was. In het tijdvak van 1911 - 1960 was hij hier de onovertroffen mulder. De forse molen was een toonbeeld van een voortreffelijke verzorging, zowel inwendig als uitwendig. De wieken waren zodanig uitgerust, dat de windkracht zo goed mogelijk werd benut.

We spraken dit voorjaar nog met de heer Bok, die tegenwoordig in het Vondelflat te Groningen woont. Hij is nu 87 jaar, maar zijn gezondheid is nog goed. We wilden ook weten hoe het bovenachtkant vroeger was bekleed. Dat wist hij nog haarfijn, zoals hij ook veel over andere molens haarfijn weet te vertellen. Hij bezit talrijke afbeeldingen van molens. De naam DE LEEUW werd aan deze molens gegeven, omdat hij zo solide werd gebouwd: zo sterk als een leeuw. Hij is tevens een pelmolen; als werktuigen zijn aanwezig een koppel maalstenen en twee pelstenen. Voor het pellen van gerst tot gort is een sterke molen nodig.

U hebt de fraaie houten bekleding van het bovenachtkant gezien; de molen is gepotdekseld mede aan de hand van mededelingen van de heer Bok. We weten dat u en het gemeentebestuur er de voorkeur aan gaven; de beide Oldehoofster molens hebben nu dezelfde bekleding.

Met het bezichtigen van deze restauratie ziet u dat het moment, dat DE LEEUW volledig weer nieuwe glorie aan het dorpsbeeld zal geven, dichterbij komt. Ook zal de molen weer op gezette tijden draaien. Oldehove zal zich dan kunnen beroemen op twee draaiende molens, want de molenaar J. Reitsema laat de AEOLUS geregeld draaien.

Wie zal dan DE LEEUW laten draaien? In de molen treft u enkele „vrienden van de Groninger Molens” aan. Zij zijn lid van de vereniging „Vrienden van de Groninger Molens”. In deze vereniging zitten naast „gewone liefhebbers”
-onder-

onder anderen amateur-mulders: mensen die zich laten opleiden tot gediplomeerde, vrijwillige molenaars. Zij worden in Groningen meestal opgeleid door de heer Bernard Dijk, Aduarderdiepsterweg 3 (watermolen „De Eolus”), Aduard. Zij zullen u graag nadere toelichting geven op deze restauratie. Een restauratie, waarvoor u zich offervaardig hebt getoond en die vooral tot stand komt door een grote activiteit van het gemeentebestuur!

Hier volgen nog enkele schriftelijke gegevens.

De restauratie wordt uitgevoerd door het zeer vakkundige molenmakersbedrijf Bremer te Adorp. U treft mensen van deze firma in de molen aan. Ook zij zullen u graag de meest deskundige toelichting geven.

Als u onderstaand een aantal onderdelen uit de restauratie leest, krijgt u een indruk hoeveel onderdelen er wel niet in een molen zitten; alle met hun eigen benaming. Op de tekening hieronder ziet u er iets van. De toe-

lichters kunnen u het nader verduidelijken. Het is gebleken dat ondanks deskundige inspectie de restauratie omvangrijker wordt dan aanvankelijk was voorzien. Het eindbedrag blijft niet ver beneden de twee ton.

Hier had een afdruk van een Groninger windkoren-molen moeten zijn afgedruk.

Nu dit om technische moeilijkheden niet is gelukt, treft u deze tekening aan op bijgaand los blad.

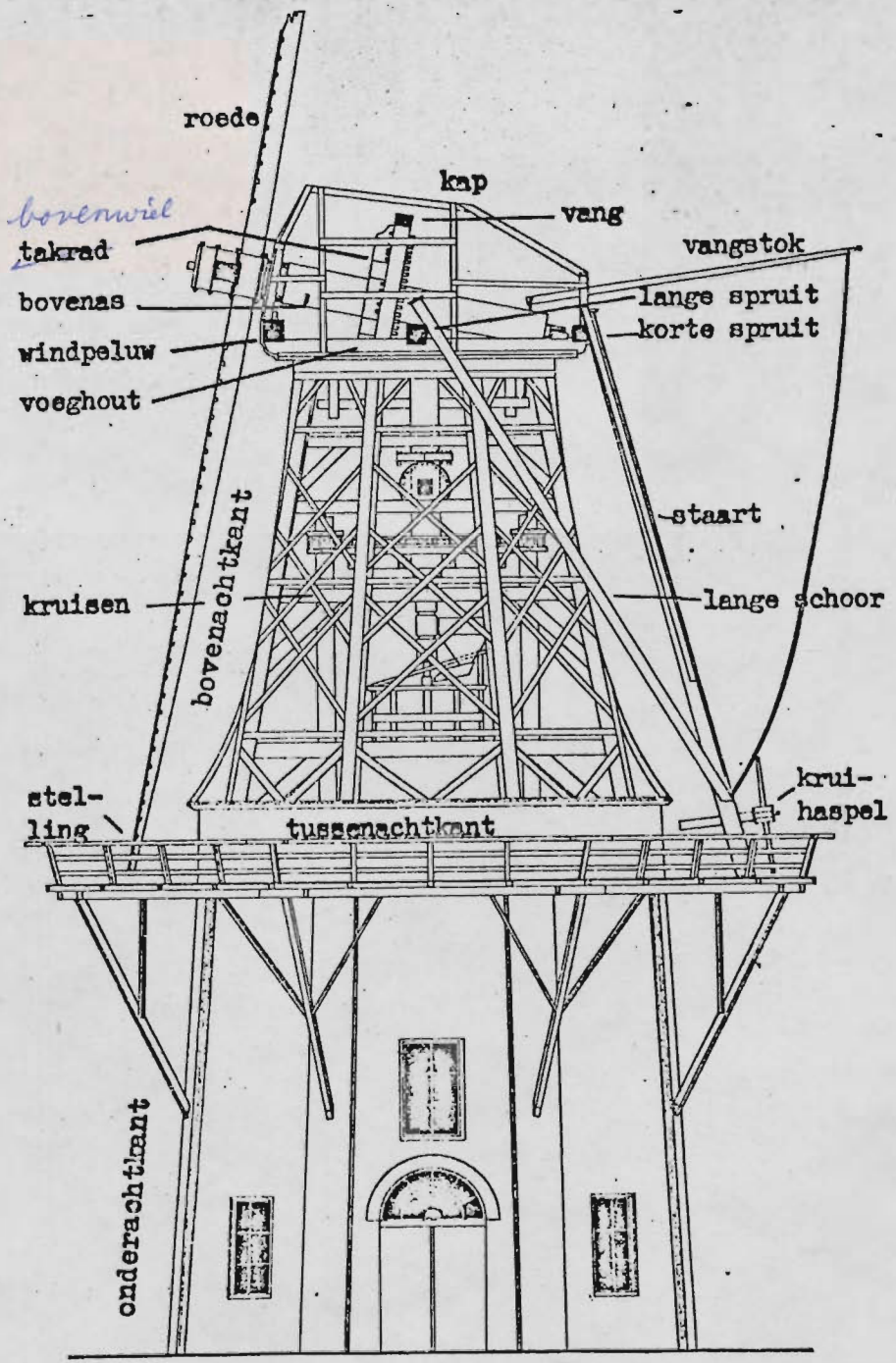
Nu nog een opsomming van de meeste posten: Nieuwe roeden (wieken), kap, achterkeuvelens, achtergordingen, spant-ring, korte spruit, staartwerk, stelling, het gaande werk verbeteren (asonderstopping vernieuwen, nieuwe halssteen, takrad op steek brengen en uitsporen), kleedhout achtkant, metsel- en timmerwerk, vloeren, ramen en deuren, nieuwe penbalk, veldregels vernieuwen, bandstukken onder het achtkant vernieuwen, kruisen vernieuwen, kruincuten en kuipneuten, ijzeren spanners voor de voeghouten, wipstok luiwerk, bliksembeveiliging, verf- en teerwerk, enz. enz.

Het is vooral de moeite waard te informeren naar de roeden (wieken). Hier hebben we met een stuk vernuft te maken. Het maken van goede roeden en het aankleden ervan vereist ook een groot vakmanschap.

Wij wensen u een interessante dag.

B. Jongsma, secretaris van de Provinciale Groninger Molencommissie, postbus 630, Gron.

GRONINGER WINDKORENMOLEN

0 1 2 3 4 5 meter.